

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.10
Pol leta „ 20
Četrt leta „ 1.10
Pri oznanilih in tako tudi pri „poslušnicah“ se plačuje za navadno pristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Cassana, 3.

Tudi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvo „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožljivim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Južna železnica in naši liberalci.

Razmere na oni progi južne železnice, katera teče po slovenski zemlji, bile so dosedaj tako, kakor da ni Slovencev na svetu. Kamor si prišel, na postajo, v vlak, našel si nemške napise in oznanila, tudi laške, magjarske, francoske in angleške, a o slovenščini nikjer sledu. Ako je prišel slovenski kmet na postajo in je zahteval v svojem jeziku na svoji zemlji od uradnika potni listek ali kaj drugega, dobil ga je, če se je uradniku ljubilo; dostikrat pa še le potem, ko si je uradnik nad ubogim Slovincem ohladil s posovanjem svojonemško jezo. Kdo ni že sam doživel nevšečnih prizorov na postajah po slovenski zemlji le radi tega, ker niso uradniki in drugi „osobje“, ki poslujejo pri južni železnici, bili zmožni slovenščine? Le jeden tak prizor naj tu navedemo: Bilo je jeseni leta 1877 ali 1878, ko pride siromašna ženica na neko postajo med Celjem in Ljubljano, zahtevajoča listek do prihoduje postaje; uradnik zaronči v nemškem jeziku nad njo, naj gre menjati petak, katerega je ženica v rokah držala, da bi plačala; on ne more menjavati. A sirotica ni ga razumela, čaka in čaka in prosi, da bi se ji listek izročil, a vse zastonj. Zvoni prvič, drugič, uradnik zapre blagajno in sirotica sprevidi, da so vse nje prošnje zastonj. Bridko joče in toži, da je uduva, da ima doma petero otročičev, da je bila v urad pozvana, da mora domov. A kaj ji je vse to koristilo? Nič! V temni noči morala je peš domov tri ure daleč. Nočemo sicer s tem žaliti nikoga niti trdit, da je bilo vse osebje pri imenovanju železnici tako osorno; nasprotno prepričali smo se, da je večina gospodov uradnikov in drugih služabnikov prav pstrežljiva. A kde bo vedno tožil in ovadaval?—Koliko slučajev bi lahko našli, ko je naše ljudstvo zamudilo izstopiti, ker se je na postaji klicalo v njemu nerazumljivem jeziku, ter je valed tega škodo trpelo! Koliko situosti in nepotrebnih stroškov ima naš posestnik, kateri mora nemške vozne liste drugim izročiti, da mu jih izpolnijo, ko bi slovenske sam lahko napisal!

Če ne pravicoljubje, vsaj ljubezen do bližnjega in trgovska previdnost zahtevali bi bili od južne železnice ne ravnanja tako s Slovincem na njegovi zemlji.

Ako znamenja ne varajo, bliža se h koncu sramotilna doba, ko je moral Slovenec na lastni zemlji za svoj denar ptujce prositi, da mu naravnih pravic ne kratijo. Zastopstvo južne železnice je menda sprevidelo krivice, ki se Slovincem na progi med Mariborom in Gorico godé, kajti različni viri poročajo, da hoče vse neprilicnosti v tem oziru odstraniti. Poroča se namreč, da je južna železnica že pripravila vse napise in oznanila v slovenskem jeziku (poleg nemškega seveda) ter oskrbela, da bo osebje, med imenovanimi postajama poslujoče, obeh jezikov zmožno. Tudi slov. vozne liste hoče kasneje upeljati, ko se odstranijo še nekatere ovire. Nekateri listi pravijo, da so Slovenci to dosegli valed prizadevanja slov. poslancev, drugi valed pritiska slov. časopisov, tretji po priporočbi trgovskega ministra barona Pino-ja, katerega neki listi prav srdito napadajo.

Naj bode temu kakor hoče, gotovo je, da neha južna železnica teptati naravne pravice Slovencev, da pospeši s tem njih gmotno koristi in tudi svoje, a da ne dela s tem nobenemu družemu — niti Nemcu niti Italijanu — najmanjše škode, najmanjše krivice.

Navaden človek bi odobroval tako početje ali pa bi vsaj pustil železnico in Slovence v miru, ker ga zadeva ne briga in mu ne daje niti škode niti dobička. A naši liberalci, ki nosijo to ime prav po krivem, so ljudje druge snovi. Zmes so iz zagrizenosti in zavisti, v kateri nadvladuje sovraštvo do Slovana. Prašamo, kdo bo na škodi, ako se bode zanaprej na dotični postaji pisalo in klicalo: Adelsberg — Postojna? Komu bode v škodo, ako bodo naznanila tudi slovenska, ako bodo uradniki razumeli, kaj slovenski kmet na svoji zemlji, v slovenski hiši od njih zahteva, oziroma prosi? Gotovo nobenemu! A čitajte graške in dunajske liste, čitajte tržaškega „Indipendente“ in goriškega „Corriere“: žolč jim hoče poči od jeze, da je južna železnica sklenila odstraniti grdo krivico, ki so je Slovincem do sedaj godila. Kdor ni poznal še do sedaj teh liberalcev, jih lahko tukaj vidi v njihovi polni nagoti.

Da napadajo sveto cerkev in grdiijo vse, kar je drugim svetega, to je žalostno, je brezvestno, toda

umevno, ker to zahteva njih vera, njih bog, ki je denar; da nam ne privoščijo niti tega, da si izdružimo v mestu z našim denarjem za naše otroke vrt in šolo, da javno pozivljajo mestne očeta, naj študirajo, kako bi se nam to zabranilo, to je zlobno, v nebo upijoče, a umevno, kajti taka je njih sloboda: „meni vse, drugim nič“; a da se repenčijo in hudujejo radi tega, ker se ima Slovincu krivica odstraniti, ne da bi imeli oni niti škode niti dobička, to je nečuvno, — nerazumljivo. Ugovarjalo se nam bode, da niso vsi liberalci taki, da je med njimi spoštovanja vrednih mož. Tega ne tajimo, o teh tudi tukaj ne govorimo; v misli imamo le one talmi-liberalce ali laži-liberalce, kateri zahtevajo slobodo in vse pravice le za-se, a sosedu ne privoščijo niti čistega zraku. Gorje Avstriji in gorje nam, ko bi se tem zopet posrečilo vjeti v roke dobiti! Sicer pa so nam njih slepa strast, njih brezumno sovraštvo do vsega, kar ne spada v njih področje, in vsa njih načela porok, da prej ali slej mora ta stranka popolnoma pr pasti. Quom Deus perdere vult, dementat.

Slovencev romanje v Prago.

(Dalje)

Našteti hočem samo nekatere spomenike. Na Hradčaneh je lëtograd Ferdinanda I, eden najlepših spomenikov italške renesance. Na „mali strani“ Waldstejnska palača, postavljena od slavnega vojskovodje Albrehta Wallenstejna, vojvode friedlandskega v letih 1621 — 1630. po načrtu milanskega stavitelja Marinija se sodelovanjem najprvih italških, nizozemskih in nemških umetnikov. Šobe so ohranjene še vedno v istem stanu, kakor so bile za časov slavnega vojvode. V palači mnogo znamenitosti, med drugimi se kaže natlačen tisti konj, ki ga je Wallenstein jahal v bitvi pri Lützen. To je vse na levem bregu Vltave. Da ne bom preobširen, naštejem le po imenu nekatere znameniteje palače, te so: Palača nadškofova, Černinova, Klam-Gallasa, Kinskih, Lobkovičeva, Nostičeva, Šönbornova, Švarcenbergova itd. Tudi ima Praga več

LISTEK.

Zanimivosti iz zgodovine c. k. kmetijskega društva v Gorici.

(Nabral E. Kl.)

(Dalje.)

Kmetijska družba je dobila s početka po c. kr. kupčijskemu zboru vsako leto 400 gl. državne podpore; 250 gl. je razdeljevala v 25 darih po 10 gl. tistim, kateri so se v posameznih okrajih odlikovali v kmetijskih delih ali znajdbah; 150 gl. pa je potrošala za pisarniške in druge družbine potrebščine. Vlada ni dovolila, da bi imela družba svojega plačanega uradnika, dokler ni pokazala kaj uspeha, ampak posluževati se ji je bilo za pisarijo uradnika (attuario) c. kr. kupčijskega zbora; toda že v seji 30. novembra 1765. se je ponudil in je bil sprejet za brezplačnega tajnika duhovnik pl. Morelli.

Ker ni imela družba svoje kmetije, najela si je od deželnih stanov holmec „Rafut“ za goriškim gradom za kmetijske poskušnje. Zemljišča na Rafutu so bila takrat tako pusta in nerodovitna, da se ni nihče za nje oglašil, ko jih je hotela dežela na dražbi prodati. Kmetijska družba pa je plačevala od njih 4 gl. letne najemščine, ktero malenkost so zahtevali stanovi samo za to, da so si zavarovali lastninsko pravico. Zemljemerec France Visintini je napravil obris teh zemljišč in je prejel za to delo 3 „ongare“, menda ogerske cekine. Družba je razdelila Rafut deloma med kmete, katerim je dala poduk, kako ima vsaki svoj delež obdelovati, — ostalo pa je ohranila v lastnem gospodarstvu; na tem delu so posamezni družbeniki

delali razne kmetijske poskušnje. Že leta 1766. so nasadili za poskušnjo nekoliko pitaneja kostanja in zdi se, da se je poskušnja sponesla, ker vidimo še zdaj prav lepa kostanjeva debla na raznih mestih Rafuta, kateri je dan danes lepo obraščen in skoro ves obdelan, tako da je pravi kinč naše mestne okolice.

V družbeni seji dne 14. decembra 1765 so se plemeniti gospodje mnogo bavili z vprašanjem, kako v okom priti kmečki lenobi in poljski tatvini; sklenili so, prositi vlado, naj bi odločila vsaj edno nedeljo v mesecu da bi kmetje po končani službi božji popravljali javne ceste in poti, čistili jarke (grape) itd. Lenube, kateri zanemarjajo posestva, naj bi jurisdicenti (gospodje, kateri so imeli sodno pravo) zapisane imeli in na primeren način silili k delu. Poljskim tatovom naj bi ne nalagali globe ali denarne kazni (non castigare in ere), ampak obsojali naj bi jih v primerno število dnin kacega dela; tako imenovane „sottanne“, to je najnižje vrste kmete, zasačene na poljski tatvini naj bi primorali, da se preselijo v Oglej, ali druge nezdrave kraje in da tam ostanejo. Ako bi pa zasačili izmed prvih take, kateri bi kljub naloženi kazni še dalje kradli, naj bi se takim odrezal prvi krat košček ušesa, in če to ne pomaga, drugi krat košček drugega ušesa, tretjič pa konec nosa.

Te predloge je družbeno predsedništvo v posebni spomenici priporočalo vladi; — iz poznejih obravnav pa nismo mogli posneti, ali jih je ona odobrila ali ne. Najbrže ne!

Pozneje je družba predlagala vladi, naj zapove, da se imajo takim osebam ktere nočejo obdelovati zemlje, niti pečati se s kakim človeški družbi koristnim obrtom, odtegniti vse občinarske pravice (jus) in vsi užitiki v dotični občini, — dokler se ne poljšejo.

V seji dne 12. januarja 1766 je družba sprejela v svojo zvezo prvega kmeta, kolona Šimena Viola iz Brume pri Gradiški, kateri je bil znan izgleden kmetovalec, v seji 1. marcija istega leta pa kmeta J. Gerina iz Vileša. Obema je dala nalogo, naj vsak v svoji občini s podukom in dobrim zgledom pospešuje razumno poljedelstvo. — K zboru dne 20. septembra 1766 sta pripeljala imenovana kmeta štiri svojih učencev; gospodje so jih izpraševali o raznih kmetijskih stvarih in ker so se prepričali, da so se res mnogo naučili, podelili so vsakemu 1 gl. darila.

V seji dne 3. januarja 1767 je družba imenovala posebno strokovnjaško komisijo, ktera je izpraševala k sejam povabljene kmete iz raznih kmetijskih strok. Izpraševalci so bili grof Ludvik Attems, jezuit O. Damiani, Primicerio (cerkveni načelnik) pl. Baronio in zemljemerec France Vicentini. Kmetje, kateri so dobro odgovarjali, prejeli so 1 gl. nagrade.

V seji dne 12. aprila 1867 je sklenila družba naprositi vlado, naj spodbuja ljudske učitelje, da bi podučevali tudi v kmetijstvu. Tistim, kateri bi se v tem odlikovali, naj bi podeljevala sreberne svetinje z napisom na eni strani: Maria Teresa Imperatrix Regina amore publicae felicitatis, na drugi strani pa: Optimo agricultori. Dečkom pa, ki bi se z ljubeznijo in uspehom učili kmetijstva, naj bi velela podariti tudi svetinje tako velike, kakor so bile stare petice (della grandezza d'una Petizza) z enakim napisom na eni strani, na drugi pa: Candidato agriculturae bonae spei.

(Dalje pride.)

lepih spomenikov slavnih mož: Karla IV., cesarja Franca I. Radeckoga, Jungmanna. Dalje so omembe vredna visokošolska poslopja: Rudolfinum je dom umetnosti, postavljen od češke hranilnice za 1½ milijon gld. Tu notri je konservatorij, glasbena višja šola, in slikarska šola z galerijo slik. V koncertni dvorani stoje velikanske in mojstrske orgle, ki so menda stale 20.000 for. G. prof. Förster, brat ljubljanskega Försterja, profesor na konservatoriju, bil je tako laskav, da je slovenskim gostom na ljubo preigral vse registre. Tako čistih glasov nisem še čul; osobito voče umana je tako naravna, da smo s početka mislili, da za orglami skriti ljudje pojó. V galeriji slik pa ima človek priliko občudovati mnogokter umotvor domačih in zunanjih umetnikov. Večine slikarskih zakladov, katere so Čehom prijazni kralji prej hranili v Pragi, romalo je na Dunaj. — V Karolinu je pravniška fakulteta, v Klementinu pa filozofska. V Klementinu so poleg tega tri cerkve, nadškofovski seminar, zvezdarna, veščilašna knjižnica s 150.000 zvezki. Opomniti je, da semeniški refektorij (obednica) je najdaljša dvorana v Pragi.

Ogledali smo si nadrobneje tudi mestno svetovalnico, kjer nas je župan dr. Cerný vsprijel s priaznim in vzpodbudljivim nagovorom. Njegov tajnik pa nam je razkroval znamenitosti in tolmačil zgodovino tega poslopja. Pred to svetovalnico bili so usmrčeni češki plemenitaši po nesrečni bitvi na „beli gori“. Na zidu te hiše je pa slavnoznana praška ura, umeteljniško delo. — Nasproti svetovalnici je tynska cerkev, veličastna stavba z nekaterimi umeteljniškimi podobami češkega slikarja K. Skrete. V cerkvi je marmornat nagrobek slovečega zvezdoznanez Tyhona de Brahe. Od l. 1419—1421 je bila ta cerkev glavno svetišče stranke „pod oboji“, t. j. tih, ki so se obhajali pod obema podobama. Tu je pridigoval Jan Rokican na prižnici, ki še zdaj stoji. — Sicer pa ima Praga še drugih svetišč obilo, tako da se po pravici imenuje „stovečata“. Krasna je osobito nova cerkev v Karlinu, posvečena sv. Cirilu in Metodu, ki notri pa ni še dovršena. Sploh se pa vidi v Pragi mnogo predelovanja in popravljanja po cerkvah, kar je dobro znamenje za pobožni duh meščanov.

Stopimo za hipec tudi v češki muzej in v obrtnijski muzej g. Vojte Naperstka. Češki muzej, ustanovljen od grofa F. Ant. Kolovrata s sodelovanjem grofov Šternberkov, je znamenit za razvoj češke literature. Ta zavod izdaja „časopis českého musea“ in „arheologičke spominke“ in druga važna dela. Knjižnica šteje 150.000 zvezkov, med temi 4000 rokopisov, prn. rokopis „zelenogorski“, „kraljedvorski“. — rokopisi Husa, Žižke i dr. velika je zbirka novcev, listin in starin: tu najdeš starodavno koščeno, kamnato, bronteno orodje in orožje. Obilno je orožja zlasti iz husitskih vojn in iz 30 letne vojske. Tu se hrani meč, s katerim so umorili plemenitaše češke po belgorski bitki, tu tudi meč Gustava Adolfa Švedskega. Tu imaš priliko videti celo egiptovske rakve in dobro ohranjene mumije. — Muzej g. Naprstka pa je napolnjen z obrtnijskimi izdelki domačimi in tujimi, celo iz Kine, Japana in iz Afrike; te poslednje daroval je afriški potovalec Holub. Ta muzej je ustanovila mati g. Vojte, Ana Naprstek in ga darovala domovini. Za češki muzej in za Naprstkov zidajo se nova poslopja, ker so sedanja premajhna.

Ogledati bi si imeli še mnogokaj, toda že tako je dopis preveč narastel. Peljem te, dragi čitatelj le še na dva prostora, ki eminentno zastopata nekdanjost Pražko, na dve pokopališči, na višegrad-ko in volšansko. Višegrad, to ime je dobro znano tudi našim bralcem. Tu je menda Libuša postavila si svoj grad in v strmi skali, štrleči nad Vltavo, stoji še danes razvaline, ki so nekda ostanki tega gradu. Na Višegradu je cerkev Sv. Petra in Pavla, ki se zdaj veča na stroške tamošnjega prošta, slavnega staroste čeških pisateljev, g. Stulca, ki ima svojo kanoniko blizu cerkve. Ostali kanoniki imajo vsak posebej svojo hišo nedaleč od prostovega bivališča. Pokopališče na Višegradu ni veliko, a mnogo slavnih mrličev na njem počiva, n. pr. Hanka, Purkyně, Marek, Halek, Božena Nemcova, Jablonský in — Beneš Trebižský. To-liko večje je pa grobišče v Volšanah, ki meri menda 20 hektarov. Tudi tu so spomeniki mnogega, ki je vtrajno in vsepašo deloval za narod. Kot posebnost tega pokopališča naj omenim, da je vse nasajeno z drevjem tako, da je popoluoma podobno gostemu, košatemu gaju; in v senci tega drevja počivajo brezštevilni Pražani od zemeljskega dela in truda.

Tako sem ti podal, dragi bralec kratek in zelo pomanjkljivi zapisnik znamenitosti pražkih. Nadrobne- ga popisa ne dovoljuje prostor pa tudi ne moja moč. To vse mora človek videti sam na svoje oko: le to ti more dati zvesto sliko zlate Prage.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Goriškega, 15. sept. — (Častitim gos- podom vikarjem.) Dne 14. septembra smo se o priliki kanonične vizitacije sešli mnogi vikariji iz Goriške, Črniške in Kanalske dekanije. Pogovor se

je sukal tudi o napravi in napovedi fasij zaradi nove kongrue. Jedro pomenkov je bilo to-le:

Ausführungsverordnung k postavi kongrue v §. 1. določuje, da kdor meni, da je po namenu postave od 19. aprila 1885 opravičen zahtevati povišanje svoje kongrue, ima naj kasneje do konca sep- tembra 1885 svojo fasijo podati e. k. okrajnemu glavarstvu.

Vai smo pričakovali, da nam bo visoka e. k. vlada po slavnem e. k. okr. glavarstvu naznanila svoje izvrševalne določbe in poslala k fasiji v postavi določene tiskovine (obrazce). A to se ni zgodilo na Primorskem do danes. Državni zakonik od 11. julija 1885 je pač razglasil omenjene izvrševalne določbe in obrazce, tudi so oni list zakonika najbrže že pre- jela naša županstva, a dušni pastirji smo o vsem le nekaj brali po raznih časopisih. Naš „Correspondenz-Blatt“ je v št. 14. 15. 16 in 17 tudi objavil one do- ločbe in svojo razlago, a je tudi tega menenja, da bodo deželne vlade razposlale potrebne obrazce. Mi na to čakamo brezuspšno, med tem pa poteka čas za podajo fasij.

Quid ergo faciendum? Pravilna in natančna na- prava fasij z zahtevanimi prilogami daje dosti opra- vila in tirja mnogo časa, posebno ker glede posamič- nih napovedi še nismo vsi edini in ni stalnih določb. Ne ostaja nam tedaj nič drugega, nego da e. k. okr. glavarstvo prosimo za podaljšanje obroka za kake dva meseca, kakor to svetuje priloga h „Quartalschrift“-i od kanonika Anton Pinzger-a. To prošnjo naj poda vsak vikarij za-se, ker ni več časa, da bi se zbirali po dekanijah, ter podali skupne prošnje. — Enako bodo menda storili tudi oni č. gg. župniki, katerim se bo to potrebno zdelo. Tisti pa, ki imajo napraviti fasije tudi za kapelane, ne mo- rejo dela odlašati, ker se bo po določbi postave ka- pelanom plača uredila že za leto 1886.

Narčt prošnje za podaljšanje omenjenega obroka bi bil ta-le:

Podpisani se šteje na podlagi postave od 19. aprila 1885 opravičenega prositi za povišanje svoje kongrue. Ker mu pa do danes niso od nobene strani došli v postavi k napravi fasije zahtevani obrazci in mu tudi ni znano, da bi na Primorskem oni obrazci bili napravljeni in na prodaj v kakih privatnih tiskarni, mu je nemogoče v dolo- čenem času do konca septembra 1885 podati svojo fasijo. Zato spoštljivo podpisani uljudno prosi: naj mu slavno e. k. okrajno glavarstvo dovoli (ali če po- treba pri visokem e. k. namestništvu v Trstu izprosi) podaljšanje obroka za podajo fasij vsaj do konca me- seca novembra 1885.

Konečno naj še omenim, da nekateri menijo, da deželna vlada na Primorskem, kot izvrševalni organ postave, ne bo vikarijev uvrstila med samostojne duš- ne pastirje.

Naj se razkadi to slabo menenje o vladi, in za- tre nezaupanje v samega sebe. Mari ne pravi pastava, da med samostojne so šteti vsi „welche... oder sonst durch den Diöcesanbischof zur selbstständigen Ausübung der Seelsorge besorgt sind.“ In izvrševalna določba: „als selbständige Seel- sorger sind nur die mit eigener Jurisdiction bei mit staatlicher Genehmigung errichteten Seelsorgerstatio- nen bestellten Curatgeistlichen anzusehen.“ Kedo si bo upal trditi, da niso goriški vikariji v tem števi- lu? Ustanovila jih je cerkvena oblast v edinstvi z e. k. vlado. Vlada jih kot samostojne spoznava, ker jih ima kot samostojne voditelje tudi za dr- žavo veljavnih matičnih knjig, in ker si z nji- mi neposredno uradno dopisuje po namestništvu, gla- varstvu, sodniji, davkarji i. t. d. Priznala je celo cerkev in vlada nekaterim vikarijem pomočnike n. p. v Grgarju je sistemiziran subsidiarij, v šent Fe- rjanu „cooperator“ i. t. d. Da vikarije ne pooblastuje župnik (kakor kapelane), ampak je pošilja diocesanni škof „in einer bestimmten kirchlichen Gemeinde die Seelsorge auszuüben“, o tem ni pravde.

Opisanemu menenju tudi ni nasprotno menenje odseka državnega zbora za uravnavo kongrue, in ne menjen višje cerkvene oblasti, — da! ako bo potreba se bo ta tudi energično potegnila za nas. Brez strahu trdim, da kakor ljubljanski škof v „Laibacher Diöcesanblatt-u“ št. 8. tako bodo, ako potrebno, vsi avstrijski škofi enodušno govorili za pravice in blagor svoje duhovščine.

Vsak vikarij je toraj dolžan — ako bi tudi za- nemarjal oseben prid — dolžan glede stopnje svoje in glede občine podati fasijo zaradi povišanja kongrue, ako njegovi lokalni fasijonirani dohodki uže zdaj ne dosegaajo v postavi od 19. aprila 1885 dolo- čene kongrue.

Vikar.

Iz Solkana, 16. septembra. Prve dni t. m. bila je pri nas volitev starešinstva, v katero je v no- vič izvoljenih devet starešin. Prešlo soboto pa je bila volitev župana, izvoljen je bil zopet jednoglasno gospod Anton Mozetič; za podžupana pa Andrej Gabrijelič, in Andrej Boltar. Po izvolitvi zbirali so se vsi starešini z gospodom županom na čelu v županovo gostilno, kjer se je nazdravljalo presvitlemu cesarju, županu, in starešinstvu. Ker so med novimi starešini tudi čislajni penci, zapelo se je več narod-

nih pesni, in tako se je prav navdušeno in veselo končal dan izvolitve našega časti vrednega župana. Domorodec.

Od Soče, 7. sept. (C. k. okrajni šolski nad- zorniki.) V 4. in 5. dan avgusta je zborovalo v Olo- muču na Moravskem nemško-moravsko učiteljsko društvo „Lehrerbund“, kterege shoda se je udeležilo 600 (šest sto) učiteljev.

Ker je bilo to zborovanje zelo važno in so bile razne razprave na dnevnem redu, ktere tudi nas Slo- vence, posebno slovensko učiteljstvo, zanimajo, podati hočemo našim čitateljem jedro referata, dotikajočega se e. k. okraj. šols. nadzornikov, ter dotične točke slavnih naši vladi in merodajnim krogom toplo pripo- ročamo. — O tem predmetu „Stellung des k. k. Bezirksschulinspektors im gesammten Schulorganismas“, poročal je učitelj g. I. Föhner ter stavil proti koncu svojega govora ali referata nasleduje točke na glasovanje ktere so se tudi z odobravanjem soglasno sprejele:

a) C. k. okraj. šols. nadzornik je najvažnejši faktor v organizmu avstrijskega šolstva. Napačna iz- volitev e. k. okraj. šols. nadzorniki škoduje šolstvu zelo in občutljivo ovira prosep in napredek katerega koli okraja.

b) Za e. k. okraj. šols. nadzornike so sposobni oni šolski možje, koji so si na šolskem polji že lepe zasluge pridobili in od kterih lahko pričakujemo, da bodo duševno vodstvo učiteljstva v okraji prevzeli in zdatno podpirali.

c) C. k. okraj. šols. nadzornik naj bode v šol- skih stvarih vsestransko, v teoretičnim in praktičnem oziru, strokovnjak, posebno pa praktičen učitelj. — V tej zadevi naj se daje ljudskim in meščanskim učiteljem prednost pred srednješolskim učiteljem in pro- fesorjem. Premalo oziranje na ljudske in meščanske učitelje pri imenovanji e. k. okraj. šols. nadzornikov škoduje stvari in globoko žali ljudsko-učiteljski stan.

d) C. k. okraj. šols. nadzornik naj pri nadzira- nji šol svojo pozornost obrača ne le na posredovanje učiteljske znanosti in spretnosti, ampak on naj pazi tudi na razvoj npravnega-nabožnega značaja učencev, kajti naloga ljud. šole je mladino podučevaje odgo- jevati.

e) C. k. okraj. šols. nadzornik je vsled njegove službe poklicani zastopnik učiteljskih interesov v do- mači hiši, v občini in pri predstojniških oblastnjah, on naj se tedaj za pravične učiteljeve želje na me- rodajnem mestu poteguje.

f) Predloge za imenovanje e. k. okraj. šols. nadzornikov naj stavi e. k. dež. šols. svet, ker on najbolj pozna sposobnost učiteljskega osebja. Dosedan- nja navada, da so se e. k. okraj. šols. nadzorniki imenovali na predlog e. k. okraj. glavarjev, naj se opusti, ker se ne da priporočati.

g) Zelo potrebno je, da e. k. okraj. šols. nad- zornik biva v njegovemu področju izročenem okraju in da je svoje službe (kot voditelj ali učitelj) za časa svoje dejanske službe kot e. k. okraj. š. nadzornik popolnoma oproščen, da zamore lahkeje dani nalogi zadostovati. — Dosedanja dotacija za e. k. okraj. š. nadzornike je nepopoljna in se ne ujema z dostojanst- vom njegove službe.

h) Ako je zastopnik učiteljstva v okraj. šols. svetu imenovan e. k. okraj. š. nadzornikom, naj bi prihodnja okraj. učiteljska konferencija volila novega zastopnika v e. k. okraj. šols. svet.

i) C. k. okraj. š. nadzornik naj so zvesto drži dane mu instrukcije; on naj se ogiba tega, kar bi utegnilo škoditi učiteljski veljavi.

j) Didaktično-pedagoški migljaji in sveti o. k. okraj. š. nadzornikov naj bodo prava zvedenost in umovanje pravičnega in humanega čustva.

k) Glavna naloga e. k. okraj. š. nadzornika je učiteljstvo v svojem okraju prilično k nadaljnemu naobraževanju vzbujati, ter pri vsaki priliki za dobro spoznano stvar potezati se. — Te točke so gotovo go- vorjene iz ust vsega ljudsko-šolskega učiteljstva, a ven- der si usojamo, gledé šeste (f) točke povdarjati, da bi prav za prav boljše bilo, da bi e. k. dež. šols. svetu okraj. šolski sveti nasvetovali kandidate za nad- zornike, ker oni dobro poznajo učiteljstvo v okrajih, in ker dež. š. svet učiteljsko osebje pozna le po po- ročitih dotičnih okrajnih nadzornikov. H koncu si dovoljujemo še eno opazko. Okraj. š. nadzornik naj bode marljiv in spreten učitelj, ki odmerjeni mu okraj dobro pozna. Profesorje ne nasvetujemo za nadzorni- ke; njim sicer ne kratimo sposobnosti, dobre volje, i. t. d. ali za take službe niso ua pravem mestu, kajti le dober in vesten učitelj bo tudi dober nadzornik. Da je to resnica, spričujejo nam razni e. k. okraj. š. nadzorniki po Kranjskem, ki so vzeti iz učiteljstva dotičnih političnih okrajev; n. pr. Tuma, voditelj v Postojni; Levstik, voditelj na Vrhniki; Jeršinovec, voditelj v Ormožju i. t. d. *)

Tedaj pozor!

Iz Šebrelj. Ker si velečenjena „Soča“ bla- govoliha priobčiti poročilo o dološanji Cepovanske ce

*) Tudi v Gradiščanskem okraju je voditelj v Trzinu (Monfalcone) g. Fich, okr. š. nadzornik. Pia.

cilj. podružnice, se usojam poročati, kako je v tem zmislu delovala Šebreljska podružnica in sicer od dne ustanovitve 24 febr. 1883 nadalje.

V tem času se je pevski zbor naučil 2 novih latinskih maš: Stehle-jevo missa „Salvo Regina“ in Schweitzer-jevo Missa Angelorum Custodum.

Po vsem liturgično, t. j. z introitom in comunio dotičnega dneva se je pri slovesnih masah pelo le 4 krat, ker zahteva spremljava koralnih partij zelo večšega orgljava; 24 krat smo peli latinske maše s popolnim tekstom in koralnimi odgovori; drugekrat vsikdar le slovensko, in sicer 96 števil iz „Cecilije“, nekaj pa iz Cerkv. Glasb.

Posebno skrb smo imeli v tem letu za graduale in ofertorije zapovedanih praznikov, tako da jih imamo sedaj za 19 priložnosti, vzeti iz Cerkv. Glasbenika, „Lauda Sion“, Stehlejeve zbirke in Witt-ovih prilog.

Slovesne lat. večernice so se pele o 3 najvišjih praznikih s popolnim tekstom; antifone in vsaka druga vrtica psalma koralno pred altarjem, druge vrstice pa po Molitor-jevih „falsi bordon“ raz kora. Sicer pa se je pelo o praznikih 2 Foersterjevih lavret litanij iz Cerkv. Glasb., 1 od Grois-a in 1 Pilland-ove, vse s slovenskim tekstom.

Stan podružnice je nespremenjen: 10 udov in 9 pevcev, 2 soprana, 2 alta, 2 tenorja in 3 basi, ki so vsi pridno obiskovali pevske vaje, 1½ uro trajajoče ob nedeljah in praznikih popoldan. Za to njih vnemo in skoraj brezplačni trud naj jih poplača Bog in sv. Cecilija!

Izpod Čavna, dne 9 sept. Pevci iz Prvačine, Črnič, Rifemberga in od drugod navdihnili je dobra misel, napraviti izlet v Ajševico. Ko blisk se je raznesla ta navost od kraja do kraja. Ko so se pevci, nad 40, z doma na pot podali, pridružilo se jim je mnogo drugega občinstva. Na poti v Ajševico pridružila se je nova množica in tako je rastele plaz od kraja do kraja. Ko smo se v Ajševici ogledali, šteli smo pevcev in nepevcev, domačih in zunanjih, radovednih in zavednih blizu 200 oseb. Pri dobri kapljici in ubranem petji minil nam je čas hitro, prehitro. Kot Avstriji vedno zvesti in zavedni državljani zapeli so naši pevci najprej cesarsko himno, katero so vsi navzoči stoji in odkriti poslušali. Živioklici, ki so se močno odmevali iz Panovca in razlegali daleč tje po Lijaku, veljali so presvetlemu cesarju, a veljali so tudi domovini, katero ljubimo in katero bomo branili do zadnje kaplje krvi, ako bi tujec zemlje lačen hotel roko stegavati po nji. Da ni manjkalo tudi napitnic, razumi se ob sebi. Prva je veljala našemu presvetlemu cesarju. Navdušenost, s katero se je sprejela, je nepopisljiva. Med družimi naj omenim tudi one preprostega kmeta, kateri je napil vsem Avstrijcem, najsi bodo Slovenci, Nemci ali Lah. Med napitnicami vrstila se je pesem za pesmijo, naši slavnici so hoteli drug drugu zega prekosit. Slovesen trenutek je bil, ko so pred odhodom o pol devete ure vsi pevci zapeli naš preljubljen „Naprej.“ Vse je ustalo, vse se odkrilo, ko so se začeli razlegati krepki glasovi našega divnega „Napreja“ po okolici. Pohvalno moram omeniti tudi krmo gospoda Komela. Da si ni vedel o našem prihodu, in dasi nas je bilo mnogo, postregel nam je prav dobro z dobro kapljico in dobrimi jedili. Ravno o pravem času poslali so mu bili dekle domov iz zapora; prišla je eno uro prej tje kakor mi. Kakor da bi bili gospodje vedeli! — Hvala našim pevcem za krasen popoldne, ki nam ostane vedno v spominu. Ne bi-li bilo dobro, ko bi se zopet sešli, če ne tam pa kje drugod? Petje je sladilo življenja. — Kjer petja ni, tam ni poštenih ljudi. *)

Politični pregled.

Naš presvitli cesar mudil se je med 12. in 16. t. m. v Požegi v Slavoniji. Sprejem je bil jako slovesen, navdušenost je bila nepopisljiva. Deputacije od vseh strani prišle so se pokloniti svojemu vladarju; ona iz Bosne in Hercegovine je štela skoraj 500 glav. Nekateri so pričakovali, da bode slednja izrazila željo, naj bi si Avstrija imenovani provinciji prisvojila; a o tem ni bilo v nagovoru in tudi ne v cesarjevem odgovoru besedice. Iz vseh družih cesarjevih odgovorov, katere je stalno pomagal uredovati minister Tisza, veje neki madjarski vladi prijazen duh. To se posebno razvidi iz odgovorov na duhovščino pod voditeljstvom škofa Mihajloviča in iz onega na zastopstvo zagrebskega mesta.

Državni zbor na Dunaji imel bode prvo sejo dne 22. t. m., prestolni govor bode pa 26.

Na Španjskem se vedno hudo vré; to se dá sklepati posebno iz kratkih telegramov, ki se

navadno glasé: V Španiji vse mirno. Navidezno se je Nemčija udala ter opustila misel, da bi si Karolinske otoke prisvojila. Nekateri hočejo vedeti, da je neka vlada knezu Bismarku na uho zašepetala: Španija ne bode sama branila Karolinskih otokov, stalno dobi zaveznikov. Drugeče ni razumeti, zakaj je postala Nemčija nasproti šibki Španiji tako pohlevna in krotka. Zadostenja zaradi žaljenja in trganja nemške zastave še vedno Nemčija ni dobila. Nekaj ne teče gladko v tej zadevi, prihodnost bo razkrila, kaj?

Včeraj osem dni podpisali sti angleška in ruska vlada pogodbo zaradi afganskega vprašanja. Anglija udala se je zahtevam Rusije. S tem je izginil povod sovraštva med onima državama. Mir je na tej črti vsaj začasno zagotovljen.

Domače in razne vesti.

Naznanjam mojim p. n. volilcem v Vipavskem in na Krasi, da mi ni mogoče sedaj točno pred otvorjenjem državnega zbora ustroči njih željam, izraženim v pismih do uredništva „Soče“. Ko hitro pa bode čas dopuščal, skličem shod tudi za ta okraj, ako p. n. gospodje volilci to želijo ter mi njih želje ustno ali pisмено naznaniti izvolijo.

V Gorici, dne 14. sept. 1885.

Dr. JOSIP TONKLI, državni poslanec.

Njena cesarska Visokost prevzvišena cesarična Stefanija obiskala je v minolem tednu Postojno, kjer je bila navdušeno sprejeta. V postojnski jami mudila se je nad poldrugo uro; čarobna lepota te jame naredila je na visoko gospo dober utis. Vrnivši se z vozom v Miramar pozdravljalo jo je ljudstvo povsod navdušeno. Ogledala si je tudi istrsko mesto Poreč in v ponedeljek Ogled, kjer so jo pričakovali nj ekseloncea baron Protis, deželni glavar grof Coronini, župan oglejski in mnogo družih dostojanstvenikov. Ogled je bil isti dan v praznični obleki, sprejem prirčen in slovesen. V sredo šla je N. Visokost v Grudež. Ogledati si namerava še Škocijan in prirediti misli še izlet v Reko, v soboto odide nato visoka gospa zopet na Dunaj.

Otroški vrt v ulici sv. Klare št. 4 je zopet odprt in že sedaj dobro obiskovan, da si je večina naših rojakov še na deleži. Odbor „Sloge“ priskrbel je novo, izvrstno vrtnarico, ki bode gotovo vsem zahtevam p. n. štarišev zadostila. Uverjeni smo, da bode tudi naša inteligenca, vrnivša se iz počitnic, svojo deco izročila zavodu, kjer je v dobrem varstvu in se mnogo lepega in koristnega nauči.

Slovenska dekliška šola v Gorici odpre se 1. oktobra t. l. v ulici sv. Klare št. 4. Kdor želi otroke v to šolo upisati, oglasi naj se dne 28., 29., ali 20. septembra med 10. in 12. uro pred popoldne v šolskih prostorih. Sprejme se le 30 deklic. Deklice, katerih stariši bivajo v mestu, imajo prednost. Opomniti je, da bosta že prvo leto odprta dva oddelka, tako da morejo ustopiti tudi take deklice, katere so bile prvo leto že drugod v šoli, ne da bi morale isto, kar so že učile, ponavljati. Ker je odbor „Sloge“ št. 70. št. z. v vsem zadostoval ter namestništvu to naznanil, ni nobene ovire več gledé otvorjenja. Znano je že, da odbor izvrstno učiteljico temu zavodu je priskrbel; slovenski stariši smejo tedaj brez skrbi svoje otroke zavodu v poduk in odgojo izročiti.

Goriški prošt Msgr. Evg. Valussi je izstopil iz mestnega starešinstva zaradi preprirov o zidani nekega hotela, ki bi imel biti na gimnastičnem trgu v Gorici.

Slovesnost, katero so bili včera prireridili Vipavski rodoljubi v spomin ranjkih dušnih velikanov: kanonika Št. Kocijančiča in dekana J. Grabrijana, se je v prav krasnem vremenu prav ugodno izvršila. Privrelo je bilo v krasno Vipavo mnogo ranjkima prijateljev in čestiteljev, posebno duhovnikov in učiteljev. Načrtli smo bili 20 duhovnikov iz Goriškega in le 10 iz Kranjskega. Domačega ljudstva in učencev Vipavske ljudske šole pa smo dokaj pogrešali. Po slovesni sv. maši, katero je ob 10. pel pred. g. dekan Vipavski z mnogobrojno asistenco, so se gostje s celebantom in njega asistenzo na čelu podali pred šolo, ki je bila z avstrijsko zastavo in se slovenskimi trobojnicami, zelenjem in draperijo ukusno okinčana in vže nosila vzidani a pokriti spominski plošči.

Pred šolo se je najprej zapela krasna Jenkova molitev, in po tem je celebrant blagoslovil in odkriti dal omenjeni plošči. Na to stopi po bogato pregrgnjenih stopnicah pred vhod šolskega poslopja. — Msgr. I. Dr. Gabrijelič, vodja bogoslovskega semenišča v Gorici, ter jasno in krepko govoreč z rezkimi potezami mojstersko opiše značaj in nesmrtno zasluge ranjkega Št. Kocijančiča. Poudarjal je proti sklepu

posebno katoliško podlago, na kateri je ranjki zidal, in na kateri se je ohranil, razvil in se bode razcvetel narod slovenski. Za tem govornikom nastopi pred. g. Vidrigar, župnik s Podkrajja ter ravno tako jasno in mojstersko naslika zasluge ranjkega J. Grabrijana za cerkev, šolo in narod. Živahni klici so govornikoma pritrjevali. H sklepu so Vipavski pevci zapeli še Vilharjevo molitev in glavni del slovesnosti je bil pri kraju.

Bilo je ravno poludne, — a ker je bil banket naznanjen za eno uro popoldne, se je med tem ogledalo rojstno hišo Št. Kocijančiča in šlo žejo hladit pod skalo. Ob onih je bil v šolskem poslopju banket, katerega se je udeležilo 40 gospodov. Po oficijalnih napitnicah Nj. Veličanstvu, presvitl. cesarju in Nj. Svetosti, rimskemu papežu, knezonoškofu Goriškemu in knezoškofu Ljubljanskemu, dekanu Vipavskemu, govornikom, odboru so se vrstile prav duhovite in razvedreče napitnice in vesele pesmi. Možnarji pa so med tem pod bližnjem starem gradu pokali, da se je daleč na okrog, razlegalo in Vipavcem pričalo, kako se slavé slavni njih velikani. Izmed napitnic so se posebno odlikovale Msgr. Gabrijeličeva pobratimstvu goriške in kranjske duhovščine, dekana Vipavskega goriški duhovščini, „Jurja s pušo“ dvema idejama, krasna in duhovita napitnica gospoda Budanjskega „dvoma zvezdama“ goriške nadškofije, ki ste bili skup trčile, a njih utrinki padali in razsvetljevali narod slovenski, S. Gregorčičeva v spominanje ranjkih a ne živcež mož, nadalje učiteljskemu stanu, ki naj so drži napisa vipavske šole „veri in omiki“ itd. Ie prehitro je pretekel popoldan in bližala se je uže noč, ko je družba ustala ter si na prijazno povabilo gosp. grofa Lanthierija šla ogledat njegov grad in potem še „drugi grad“ župnijsko poslopje.

Na to se je družba razšla, seboj noseč prijazen spomin na slavljenca in na lepo slavnost. Tomu in onemu se vé da je to zadovoljnost grenila nevolja, da so jo te lepe slovesnosti udeležilo tako malo — Kranjcev. Sicer pričakujemo podrobnega popisa.

Najboljša reklama. V noči med 11. in 12. sept. razbili so neznani junaki gospodu Ferrarju v Raštelu št. 16. tablo s slovenskim napisom. Imenovani gospod, kateri ima jako bogato založeno izdelovalnico in prodajalnico dežnikov, je rojen Italijan, ki ljubi svoj narod in ga nikdar in nikjer neizataji, a spoštuje vse druge. Trgovska opaznost in praviloljublje napotila sta ga, da je napravil nad svojo prodajalnico napis v italijanskem, nemškem in slovenskem jeziku. Zarad zadnjega napisa napaden je bil večkrat v nekom listu najnižje baže; tudi ustno mu je bilo napovedano, da je obsojen slovenski napis njegove firme v pogubo. Junaki čin je sedaj izvršen. Koliko krika o surovosti, o barbarizmu bi zagnali gospodje skrajne italijanske strani v svet, ko bi Slovenci kaj jednakega učinili! Mi molčimo! Ako mislijo gospodje, da so taka dejanja njim v čast in korist, naj slobodno nadaljujejo to započetje, nam niso o v š k o d o. — Slovenci, hodite kupovat k svojim in k pravičnim Italijanom, ne pa k vasim sovražnikom!

„Corriere“ nas pozivlja, naj dokažemo, da se nista silila dva Goričana dne 3. septembra t. l. govoriti slovensko (o žuganju pretepa ne govori več ko, se je vršilo „izvivajoče romanje“ — to so „Corrierjeve“ besede — v Ajševico. Imenovani list obljubil je v predzadnji številki, da se hoče v tem oziru natanko informirati; ako je to učinil, zvedel je gotovo, da se ni to in ne kaj jednacega pripetilo, dokler so bili „izvivajoči“ slovenski pevci in „romarji“ v Ajševici, t. j. med 3. in 9. uro. Od njegovega pravicoljubja bi bili pričakovali, da tedaj prekliče ono žaljivo vest o „izvivajočih romarjih“. Namesto tega zahteva od nas, naj mu mi nasprotno dokažemo. V to imamo nad 100 prič in potrudili se bomo mi ali drugi da „Corrierju“ ustrežemo.

Na goriškem pokopališču morala bi se sedizati po prvotnem načrtu kapela, kjer bi se za mrtve daritev opravljala in kjer bi se vršili mrtvaški obredi za one, katerih niso mogli prenesti v kako cerkev. Ako bomo čakali, da dojdejo potrebna sredstva iz tistih virov, katere so neki gospodje zaznamovali, se kapela nikoli ne bo zidala. Čakajo namreč, naj umrje toliko duhovnov, ki si kupijo grobišča okolo bodoče cerkve ali kapele, da se bo mogla kapela zidati z denarom, ki se skupi za prodana grobišča. Jasno je ko beli dan, da goriško dnhovstvo tega nikoli ne stori, ker ne more, in da tedaj tudi kapela, ki je preračunjena na kakih 20 tisoč gld., je preudarjena le na papirji, ne pa na dejanski podlagi.

Učiteljsko društvo za Sočanski šolski okraj bode zborovalo dne 24. t. m. v Skocijanu. Začetek ob 1/10 u. predp. Dnevni red: 1. Uk. kritika. 2. Verifikacija zap. slednjega zborovanja. 3. O petju v narodnej šoli 4. Navetci. Potem sledi izlet v Skocijansko jamo. K obilni udeležbi uljudno vabi. Odbor.

Spored veselici, katero priredi „Slov. Čitalnica Prvačini“ dne 20. sept. 1885. 1. Pozdrav. Govor. 2. „Boj na pjsama“; možki zbor — Vilhar. 3. Slovenska Ouvertura od Titla svira godba. 4. „Ustaj“; mešan zbor — Vilhar. 5. „Nasaj v planinski raj“; deklamuje gosp. K. G.

*) Nezasmerite, da smo radi pomanjkanja prostora dopis z elo skržili. Za zadnji list prepisno dajlo. Džeda.

„Naša zvezda“; možki zbor — Vilhar. 7. „Klobuk“; ves. igra v jednom dejanji. 8. Samospev, spremljan s harmonijem. 9. Slovanski Potpourri od Christop. svira godba. 10. „Slovenska“; mešan zbor — A. Hribar. Vstopnina k veselici 20. novcev. Sedež 20. novcev. Začetek veselice točno ob 6. uri zvečer. Po besedi ples. Pri besedi in plesu svira vojaški orkester 12. erih mož pošolka Ljudevita Bavarskega št. 62. iz Gorice. K obilni udeležitvi vabi uljudno Odbor.

V Šebreljah napravi tamkajšno bral. društvo 20. t. m. veselico z jako zanimivim sporedom. Posebnih vabil se ne boče razpošljalo. K obilni vdeležbi vabi. Odbor.

Islet. Mesto h Kobalarju, bodej letos v sredo dne 23. t. m. islet na Verhovlje poleg Kojakega. Vsak kedor se mišči isleta udeležiti, mora svojim lastnim potrebam primerno „municijo“ s seboj prineti. Z vinom si pa lahko iz bližnjih gostilnic pomagamo.

Zbirališče okoli 2. ali 10. uri zjutra. Na zdar! V Slovencu 15 septembra 1885.

Anton Jakonič.

Povodenj. Nenavadno veliki nalovi dežja so dne 5. in 11. septembra navalili čez depovansko dolino. Stari mošje se ne spominjajo tega. Voda je raztrgala cesto, poškodovala njive, odnašala otavo, zasipala polje z gručem. Niže ležeče hiše so bile polne vode. Iz mnogih blefov so živino, ki je do vratu stala v vodi, komaj rešili. Dne 11. septembra je tudi vihar podiral kozolce in ruval staro ukoreninjeno drevje.

Enake neizgode so se vršile tudi po drugih krajih naše dežele.

Na Kranjskem niso z letino nič kaj zadovoljni. Zelje, katerega se mnogo pridela in razpošlje, ni se dobro sponeslo. Začetka ni moglo rasti radi suše, potem je morila moča in naposled so hotele gosonice vse požreti; toliko jih je bilo in tako nenasitljivih, da so se celo repe in redkve lotile. Cena zelja je valed tega visoka; druga leta stalo je 100 glav 1 gl. 50 kr. do 2 gl., letos 2 gl. 50 kr. do 3 gl. 50 kr. — Tudi čebele so se letos slabo obnesle, na somenji v Ljubljani delali so čebelarji kisle obraze pri vsem tem, da so med prodajali. Cena medu je 15 gl. za stari cent v panjevih. Bolje gre s živinorejo. Na zadnji takozvani „čespljev somenj“ prignali so 1455 repov, 760 konj (med temi 300 žrebet), 300 volov, 315 krav in 80 telet. Kupčija je bila živahna, posebno mnogo žrebet se je prodalo, cena 6 do 7 mesečnim žrebetom bila je od 80 do 100 gl. Goveji živini je cena pala, ker je meja v Italijo zaprta.

Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani, ki je začela razpošiljati knjižice z markami v prvih dneh meseca julija t. l., razposlala je dosedaj na različna poverjeništa že nad 200 knjižic, deloma s krajcarskimi, deloma z desetkrajcarskimi markami. Akoravno so knjižice tako prirejene, da se, ako se plačuje v običajnem redu, izpolnijo v enem letu, vendar vrnilo so se nam že v tem kratkem času tri krajcarske knjižice polne, prva pod št. 10 že pred 14 dnevi iz Zagorja, druga pod št. 39 od priprostih delavcev v daljnem Seegrabnu pri Ljubnem na Zgornjem Štajerskem, in tretja pod št. 143 iz Radovljice. Posebno zanimljivo in posnemanja vredno je to, da je zadnje imenovanih kupil celo rodoljub H. H. s a m. Čast in hvala vsem. Vesele znamenje je dalje, da se, kakor povzemamo privatnim poročilom, jako dobro razpečavajo tudi desetkrajcarske marke, česar se začetkoma nismo mogli tako za trdno nadejati. Rojaki, le tako naprej, in po pretoku leta, upati smemo, bo fond za gradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani za 20.000 forintov bogatejši. (Denar in oglasila za poverjeništa pošiljati je gospodu dr. Josipu Starčetu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

Javna zahvala.

Podpisani izreka v imenu svojih sovaščanov presrečno zahvalo vsem onim, ki so nas podpirali v nesreči, v katero nas je bil spravil pokončevalni ogenj pred letom dni. Zlasti se zahvaljujem pred. g. duhovnom in dragi „Soči“ za nabiranje milodarov. Bog nebeški povrne naj Vam, kar ste naredili dobrega nam nesrečnejšem. On, gospodar neba in zemlje, obvaruje naj Vas pred takimi neizgodami.

Na Reki poleg Cerknega, 16. kimovca 1885.

ANDREJ TAVŠ.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9 (Najstarejša firma te vrste.)

Št. 405C.

NAZNANILO

o prodaji rabljivega lesu iz c. k. državnih gozdov na Ternovem.

V c. k. gozdnih okrajih ternovskega državnega gozda: Ternovo, Lokve in Karnica se prodaja v sečni dobi 1885/86 naslednji bukov in jelov les za žago, nadalje jelovina za stavbe v različnih manjših in večih partijah in sicer:

	Les za žago		Jelov les za stavbe in vršice
	bukov	jelov	
	gostimeter		
V gozdnem okraji Ternovo	695	306	350
Lokve	599	2371	548
Karnica	999	1431	270
Skupaj	2293	4108	1168

Pismene ponudbe se najdalje do 28. septembra do 10. ure zjutra 1885 pri c. k. vodstvu državnih gozdov in posestev v Gorici vsprejemajo.

Te morajo biti kolekovane s kolekom 50 kr. ter imeti priloženo poročstvo 10 od sto, potem morajo biti razločno pisane in natančno podpisane.

Natančnejši pogoji te prodaje kakor tudi zapisnik posamnih prodajalnih srečk z dotičnimi sečnimi kraji, z množinami in vrstami lesu ter s klicnimi cenami so na ogledu pri opravištvu (ekspeditu) tukajšnjega vodstva in pri c. k. gozdnih oskerbništvih na Ternovem, v Lokvah, Karnici in Dolu.

C. k. vodstvo državnih gozdov in posestev.
V Gorici, 12. sept. 1885.

EQUITABLE

zavarovalna družba za življenje, ustanovljena leta 1859.

Skupna glavica konec leta 1884 145,404.813 gl.
Razdelilo se zavarovancem leta 1884 8,041.979 „
Stanje zavarovanj konec leta 1884 83,699 polie.
Za znesek 773,522.928 gl.

V poročstvo avstrijskim zavarovancem položenih je pri dunajski banki „Union“ 105.000 gl. v avstrijskih državnih dolžnih pismih z obrestmi 5%.

Vse police „Equitable“ so po treh letih nepreklicljive, to je: ko preteče ta obrok, „Equitable“ plača zavarovano vsoto tudi tedaj, če kdo umrje v dvoboji, po samomoru ali valed postavne obsodbe ali če kateri podatki v oglasu se po kažejo neresnični. „Equitable“ ne zahteva nikakih spricovanj in plača nemudoma ko je potrjena smrt. Ves dobiček pripada zavarovancem (leta 1884 bilo je razdeljenih 8,041.979 gl.) in na navedne police plača se v gotovini uže po drugem vplačilu premija (vsakoletnega doneska na račun zavarovalnega lista ali police) pri policah, dosmrtnih rente ali polovične dosmrtnih rente (prihodkov) se pa nakupiti in se izplača konec zavarovane dobe.

Vzglede v pojašnjenje načrta polovične dosmrtnih rente. Za zavarovnje po tej lestvici v znesku 20.000 gl., sklenjeno v 43. letu, iznaša na podlagi pogojev, veljavnih pri načrtu za polovično dosmrtno rento, za dobo 15 let vsakoletni premij (vplačilo) 983 gl. 80 kr.; v 15 letu tedaj 14.757 gl.

Po raznih računih iznašala bi vsota zavarovance pri zalogu polovične dosmrtnih rente po preteklih 15 letih blizu 7.890 gl., katero zavarovane lahko obrne po eni štirih potij, navedenih v uvodu, namreč:

1. prodaja svojo police z dobički in pravicami družbi, in v tem slučaju bi dobil najbrže okolo 19.180 gl., s katerimi se uničijo njegove pravice do družbe;
2. ali pa dobi zavarovaneec namesto svoje izvršne police drugo, ki je že popolnoma vplačana, ki zapade ob smrti in ki dosega blizu vsoto 34.000 gl.;
3. ali pa se odprave svojim koristim (dobičkom), polica zapade ob smrti za 20.000 gl. in družba mu plača: je do smrti rento v znesku blizu 818 gl. na leto;
4. ali pa zavarovaneec dobi v gotovini nakupičeni dobiček okolo 7.890 gl. in za police se plača ob njegovi smrti 20.000 gldinarjev.

Nadaljna pojasnila dajo R. M. VERVEGA, menjalec v ulici mestnega vrta (Via Giardino), h. št. 3, ki je zastopnik za Gorico in deželo.

SEJEM V TOMINU

za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunsko blago i. t. d. bode na SV. MATEVŽA dan 21. sept. in na SV. JURJA dan 23. aprila vsako leto.

V Tolminu 2. sept. 1885.

Zupanstvo.

Na znanje.

Prodajalnica divjačine in kuretnine

„PRI DIVJEM PETELINU“

se je preložila iz ulice **Via Morelli**, v ulico **Via del Municipio h. št. 8.**

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstopajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbe in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlčkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letošimi besedami, ni drugega ko prevar, pogosto še škodljiva.

Samo Jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega barbarar, korenike, ki je sploh znana po svojem prvem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnusju, riganju, zabasanju, hemoroidnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža, na velikem mestnem trgu v Ljubljani

priporoča in razpošilja s poštnim povzjetjem

Marijacejske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT SEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodci in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodci, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

SVARILO! Sa jedenkrat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavljen velikemu ponarejanju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljati teh kapljic in pod imenom „Marijacejske kapljice“ razpečavajo slednje kot ponarejene kapljice mej nevednim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brezvspešnosti neso prave „Marijacejske želodčne kapljice“. Kdor torej želi pravih „Marijacejskih želodčnih kapljic“, pazi naj pri kupovanji vedno na gorenjo podobo Matere božje, ki je za varstveno znamenje postavno zajamčena in mora biti na vsaki steklenici.

Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani, so najboljše in, kakor mnoga zahvalna pisma potrjujejo, najkusenejše in prospešnejše kapljice zoper vse želodčne bolezni in njih nasledke.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 6 tucatov samo 8 gl.

Razpošilja se s pošto najmenj jeden tucat steklenic.

Naslov: Lekarna Trnkoczy v Ljubljani.